

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45).

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)*, till Region Stockholm för yttrande. Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag om restriktioner vid övergång från offentlig till annan verksamhet. Utredningen föreslår en ny lag som innehåller regleringar om övergångsrestriktioner för statsråd, statssekreterare och statliga myndighetschefer och en generellt tillämplig reglering för andra arbetstagare. Kommuner, regioner och kommunalförbund ges möjlighet att besluta att regleringen ska gälla för hela eller delar av deras verksamhet.

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag om en ny lag om övergångsrestriktioner och att det ska vara frivilligt för en kommun, en region eller ett kommunalförbund att besluta att lagen ska tillämpas i den kommunala verksamheten. Ett införande av övergångsrestriktioner riskerar att försvåra rekrytering av medarbetare som ska omfattas av restriktioner. Region Stockholm anser att det hade varit önskvärt att en större översyn hade gjorts av utredningen gällande en eventuell reglering om övergångsrestriktioner för förtroendevalda.

Bakgrund

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)*, till Region Stockholm för yttrande. Utredningens uppdrag har varit att utvärdera lagen (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet (restriktionslagen) och samtidigt ta ställning till om personkretsen som träffas av regleringen bör utvidgas, om

restriktionstiden bör förlängas och om sanktionsmöjligheter bör införas. Utredningen har även haft i uppdrag att föreslå en generellt tillämplig reglering om restriktioner.

Utredningen föreslår i betänkandet en ny lag som ska ersätta den nuvarande restriktionslagen. Den föreslagna lagen innehåller regleringar om övergångsrestriktioner för statsråd, statssekreterare och myndighetschefer och en generellt tillämplig reglering för andra arbetstagare. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Den nuvarande restriktionslagen innehåller en anmälningsskyldighet för statsråd och statssekreterare vid övergång till ett arbete utanför staten. Anmälan ska ske till Karensnämnden som bedömer om övergången kan medföra risk för ekonomisk skada för staten, otillbörlig fördel för någon enskild, eller att allmänhetens förtroende för staten skadas. Om så är fallet kan personen meddelas restriktioner i form av karens eller ämnesrestriktion i som längst tolv månader.

Utredningen föreslår att den nuvarande anmälningsskyldigheten begränsas till att omfatta övergångar utom offentlig sektor. Den föreslås därför inte längre omfatta en övergång till anställning eller uppdrag i en kommun, en region eller ett kommunalförbund, eller ett kommunalt företag där kommunen, regionen eller kommunalförbundet utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Anmälningsskyldigheten föreslås inte heller omfatta övergång till en anställning i ett politiskt parti eller ett uppdrag eller en anställning i en sådan internationell organisation eller ett sådant internationellt organ i vars verksamhet Sverige deltar som medlemsstat.

Utredningen föreslår att även chefer med en tidsbegränsad anställning vid förvaltningsmyndigheter under regeringen (generaldirektörer m.fl.) ska omfattas av en reglering om övergångsrestriktioner, på samma sätt som statsråden och statssekreterarna.

Vidare föreslår utredningen en generellt tillämplig reglering som ska gälla för förvaltningsmyndigheterna under regeringen. En övergångsrestriktion ska kunna meddelas om arbetstagaren inom ramen för sin anställning har förvärvat sådan information eller kunskap som gör att det, om han eller hon påbörjar ett visst uppdrag eller en viss anställning i annan än offentlig verksamhet eller etablerar näringsverksamhet, finns en risk för ekonomisk skada för offentlig verksamhet, otillbörlig fördel för någon enskild, eller att allmänhetens förtroende för offentlig verksamhet skadas. Det är arbetsgivaren som ska avgöra om en enskild arbetstagare i sin anställning

ska omfattas av regleringen om övergångsrestriktioner. Det ska framgå av anställningsvillkoren att en arbetstagare i sin anställning omfattas av en reglering om övergångsrestriktioner. Kommuner, regioner och kommunalförbund ges möjlighet att besluta att regleringen ska gälla för hela eller delar av deras verksamhet. Ett sådant beslut kan även omfatta verksamhet som bedrivs i kommunala företag där kommunen, regionen eller kommunalförbundet utövar rättsligt bestämmande inflytande enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Arbetsgivaren ska bedöma vilka anställningar som ska förenas med villkor om övergångsrestriktioner. Det ska framgå av avtalsvillkoren för anställningen om en arbetstagare omfattas av regleringen om övergångsrestriktioner.

En arbetstagare som har en anställning som är förenad med villkor om övergångsrestriktioner föreslås ha skyldighet att anmäla till arbetsgivaren om han eller hon avser övergå till ett arbete utanför den offentliga sektorn. Arbetsgivaren har då tre veckor på sig att pröva om övergångsrestriktioner ska meddelas.

Utredningen föreslår att restriktioner ska kunna meddelas i form av karens för att efter viss tid tillträda den nya befattningen eller ämnesrestriktion, det vill säga får inte arbeta med vissa specificerade ämnesområden, eller kombinerat i längst sex månader.

Arbetstagare som meddelas övergångsrestriktioner och som till följd av dessa inte kan påbörja det nya arbetet under en viss tid ska kunna få rätt till ersättning motsvarande månadslönen vid anställningens upphörande. Har arbetstagaren samtidigt inkomster från annat förvärvsarbete ska sådana inkomster minska ersättningen. Arbetstagaren ska därför vara skyldig att anmäla inkomster till arbetsgivaren och kunna bli återbetalningsskyldig om för hög ersättning betalats ut.

Utredningen föreslår dock inte någon reglering om restriktioner för ledamöter i kommunala företagsstyrelser övergångar, detta med hänsyn till bland annat att det är fråga om uppdrag som normalt utförs vid sidan av en anställning.

Det lämnas inte heller något förslag om övergångsrestriktioner för förtroendevalda. Utredningens bedömning är att frågan behöver utredas i ett större sammanhang tillsammans med frågan om möjligheten till att utöva bisysslor under uppdraget som förtroendevald. Därtill bedömer utredningen att det behöver analyseras om restriktioner för förtroendevalda

på kommunal nivå kan riskera leda till att färre söker sig till politiken, vilket i förlängningen kan vara negativt för demokratin.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm tillstyrker utredningens förslag om en ny lag om övergångsrestriktioner och att det ska vara frivilligt för en kommun, en region eller ett kommunalförbund att besluta att lagen ska tillämpas i den kommunala verksamheten. Den föreslagna lagen kan vara en bra grund för det fall att regioner, kommuner eller kommunalförbund överväger att införa övergångsrestriktioner. Region Stockholm vill betona vikten av att regioner, kommuner och kommunalförbund själva kan bestämma om lagen ska tillämpas och i så fall för vilka verksamheter. Detta gör att ett eventuellt införande av övergångsrestriktioner kan anpassas till de olika behov som kan finnas i kommunala verksamheter. Ett införande av övergångsrestriktioner bedöms idag riskera att försvåra rekrytering av medarbetare om det krävs att de ska omfattas av restriktioner.

Region Stockholm anser att det hade varit önskvärt att en större översyn hade gjorts av utredningen gällande en eventuell reglering om övergångsrestriktioner för förtroendevalda. Det finns ett behov av en gedigen analys av frågan för att regioner och kommuner ska kunna ta ställning till huruvida övergångsrestriktioner för förtroendevalda ska införas. Region Stockholm ser därför gärna att frågan utreds ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av betänkandet Övergångsrestriktioner - ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45).

Beslutsexpediering

1. Finansdepartementet

Regionstyrelsen

PROTOKOLL
2024-01-23**§ 10****Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)**

RS 2023-0892

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)*, till Region Stockholm för yttrande.

Beslutsunderlag

1. Regionrådsberedningens skrivelse
2. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
3. Sammanfattning av betänkandet Övergångsrestriktioner - ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45).

Yrkanden

Ordförande Aida Hadžialić (S) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 10 januari 2024 (bilaga).

Beslut

Regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande tillsammans med regionrådsberedningens motivering utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45).

Särskilda uttalanden

2:e vice ordförande Irene Svenonius m.fl. (M), ledamoten Désirée Pethrus (KD) och ledamoten Amelie Tarschys Ingre (L) anmäler ett särskilt uttalande från Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna.

Ledamoten Anna Sehlin m.fl. (V) anmäler ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet.

Ledamoten Msciwój Swigon m.fl. (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.

Skickas till

Finansdepartementet

Ordförande
Justerare

Exp. datum

Sign.

Regionstyrelsen

**Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner –
ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU
2023:45)**

Föredragande regionråd: Aida Hadžialić

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)*, till Region Stockholm för yttrande.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande tillsammans med regionrådsberedningens motivering utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över betänkandet *Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)*.

Regionrådsberedningens motivering

Regler för hur övergångar mellan offentlig och privat sektor ska kunna ske på ett ordnat sätt är en viktig del i att öka allmänhetens förtroende för politiker och offentlig förvaltning i stort. Idag saknas det sådana regler inom offentlig förvaltning i allt för hög utsträckning och det är bra att en utredning har sett över hur ett sådant regelverk skulle kunna se ut.

Regionrådsberedningen tillstyrker utredningens förslag om en ny lag om övergångsrestriktioner, samt att det ska vara frivilligt för en kommun, en region eller ett kommunalförbund att besluta att lagen ska tillämpas i den kommunala verksamheten. Det är bra att det finns en enhetlig grund att utgå ifrån för de regioner, kommuner eller kommunalförbund som överväger att införa övergångsrestriktioner. Det vore också positivt om detta kunde leda till att fler kommuner och regioner inför regler för övergångar mellan offentlig och privat sektor.

Regionrådsberedningen menar att det hade varit önskvärt att en större översyn hade gjorts av utredningen gällande en eventuell reglering om övergångsrestriktioner för förtroendevalda, och att detta kan få analyseras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Sammanfattning av betänkandet Övergångsrestriktioner - ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45).

Aida Hadžialić

**Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner – ökat
förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)**

Det är välkommet att den nationella reglering av övergångsrestriktioner som vi under lång tid har förespråkat nu närmar sig ett genomförande.

Värt att notera är dock att övergångsrestriktionerna för kommuner och regioner föreslås bli frivilliga. För att undvika konkurrensnackdelar vid rekryteringsprocesser och i övrigt skapa liknande förutsättningar över landet blir det angeläget att en gemensam hållning intas från regionerna och kommunerna, möjligen samordnat via SKR eller andra samarbetsformer.

Det bör undvikas att Region Stockholm följer ett regelverk medan exempelvis Stockholms stad eller Region Västra Götaland har väsentligt avvikande regler.

Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner - ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU2023-45) 2023-0892

Vänsterpartiet välkomnar betänkandet och instämmer i regionrådsberedningens yttrande. Vi har länge lyft det stötande i att förtroendevalda utan tydligt regelverk kan byta roller från och till exempelvis företag, lobbyorganisationer och reklambyråer. Risken för både jäv, intressekonflikter och förtroendeskada gentemot allmänheten är stor om detta inte regleras.

Betänkandet är ett steg framåt, även om det inte är så långtgående som vi hade önskat. Med detta som grund ser vi fram emot att regionen startar ett arbete för att forma ett regelverk som är tillämpbart för Region Stockholm.

**Yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner –
ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU
2023:45)**

Finansdepartementet har remitterat betänkandet
"Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet"
(SOU 2023:45) till Region Stockholm.

Utredningen föreslår en ny lag om övergångsrestriktioner för att
reglera övergångar mellan offentlig och privat sektor.

Regionrådsberedningen stödjer förslaget och framhäver vikten av
klara regler för att öka förtroendet för politiker och den offentliga
förvaltningen. De tillstyrker även att det ska vara frivilligt för
kommuner och regioner att tillämpa lagen och hoppas på ökad
enhetlighet i regelverket. Samtidigt anser de att en mer ingående
översyn av regler för förtroendevalda vore önskvärd och bör
övervägas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Vidare förespråkas att man bör hämta inspiration från
övergångsrestriktioner inom näringslivet för att stärka dem även vid
övergången från det offentliga till det privata.

Sverigedemokraterna delar flertalet inspel på olika områden i
regiondirektörens tjänsteutlåtande, dock anser vi att
övergångsrestriktionerna inte skulle försvåra rekryteringen av
medarbetare.

